

karlen have, sagde konen, som holdt mere af karlen end af sin mand (skallen blev regnet for en ringere fisk) (Mors 1807; 2), siden fortalt som foregået i Torsted, Tåning m.fl. steder (3) sml. skulle s. 230.

Skæmtesagn »Flire og aborre« (4).

En kone i Lønborg var heks og kunne komme små skaller på stegepanden og forvandle dem til store aborrrer (5). I aborrreren kan der være en nylig slugt og ufordøjet fisk, hvis gravid kvinde spiser den aborrrerer hun (6).

Talemåder: skyde ryg som en aborre (7), fange en aborre = falde og stikke armene i vandet (Lolland; 8).

Børneleg: der slås kreds om én, som er aborrreren, og man synger: »Aborrreren svømmer og garnet går i stykker, hvor den ser hul, dér smutter den ud«; en i kredsen råber: der er hul! og aborrreren skal så prøve at bryde igennem (9).

LITTERATUR: (1) 464 5,158; (2) 669 95; (3) 423; (4) 131 3; (5) 464g ny rk. 6,229; (6) 464 4,1879, 361; (7) 472b 1,3; 464c 601; (8) 388; (9) 464i 230.

PROSA OG POESI

En lille aborre med smukt tigret skind og misundelsesværdig rundryg *H. C. Andersen*, *Dryaden* (1868).

Få fisk har så skønne farver som aborrreren, dens hale, dens finner og alle de underlige strimer som sirlige kantebånd hen over dens buede sider. – Aborrreren var at sammenligne med dens [åens] værdige borgermænd, der foragtede al leg og bevægede sig i adstagede buer, hvor vandet var dybt og fuldt af mystik. Aborrreren gik i dybden, der var noget filosofisk ved hele dens apparition, også filosofiens krumme ryg var dens (a). En aborre stak en tvær mund og et par grønne øjne op over vandspejlet for atter at forsvinde med krum ryg i dybet (b) *Jeppes Aakjær* (1).

Det er aborrrerne, søens marodører, der jager, forenet i storflok ligesom soldater i en hær følger de, den ene række over, ved siden og bag den anden ... svinger så alle på en gang – og går fra den lange, lidt pladstagede marchkolonne over i fylkingens kompakte formation. Et nyt signal, uhorligt, umærkeligt for andre end dem, og atter formeres i rask tempo den smalle, letglidende jagtkolonne *Svend Fleuron* (2).

Aborrreren vifted sin kløftede svans · sagte til takten af langalgens dans *Jeppes Aakjær* (3).

Iljitsch Johannsen, Aborre (4).

LITTERATUR: (1) a 937p 137f; b Vadmelsfolk (1900); (2) 222j 40f; (3) 937g 189; (4) 410b 69.

Hork, *Acerina cernua*

Ligner en lille aborre, men har to sammenhængende rygfinner og ingen mørke tværbånd. Bundfisk i søer.

– Danmarks Dyreverden 4, 132f.

Hork(e), gammeldansk d.s., måske beslægtet med harke 'stor rive' og navnet skyldes da fiskens ru (takkede) skæl (1).

Som persontilnavn *Horck* 1200-t og 1600-t (eller til jysk hork 'lille dreng') (2).

Kulbars 1622-1763 (3), *kulbasse* 1649 (3a), *stikborre* o. 1700 (4), *farrike* og *stibling* 1763-1804 (5), *sandknægt* Ringkøbingegnen 1838 (6), *kullerbus* Haderslev Dam (7).

Den spises af mange som en delikatesse (MSjælland 1791; 8), giver en god og velsmagende suppe (1802; 9).

Spises nu sjældent, men bruges som agn for ål (10); i Haderslev Dam blev nogle år fisket 20 t hork til ørredfoder (11).

Drage eller trække hork i land = snorke (o. 1700ff) (12).

LITTERATUR: (1) 659 8,455; 7,833; (2) 363 1.1, 467; (3) 434 2,655; 693b 1,1763,650; (3a) 356 8; (4) 170 1909,58; (5) 693b 1,650; 439b 191; (8) 472b 1,44f; (7) 830 262; (8) 57 124; (9) 418 260; (10) 756 1,1915,98; 662 1,53; (11) 830 262; (12) 903 2,1802,633; 464 6,1883,279; 794 2,108,235.

Tobis, *Ammodytes*, *Hyperoplus*

Små slanke overfladefisk med spidst hoved og ingen bugfinner. Den 15-20 cm lange TOBIS eller SANDGRÆVLING, *Ammodytes lancea*, er grøn med hvide sider, rygfinnen danner en lav bræmme langs næsten hele ryggen; alm. ved vore kyster. TOBISKONGEN, *Hyperoplus lanceolatus*, bliver 20-35 cm, har kortere rygfinne og en sort plet på hver side af snuden. Fiskere skelner ikke mellem sandgrævlung og tobiskonge.

– Danmarks Dyreverden 4, 209-13.

Tobis, ældre nydansk d.s., 1710 Tobias, fra tysk; i